

Aan Provinciale Staten van de provincie Flevoland

<i>Datum</i>	<i>Bijlage(n)</i>	<i>Uw kenmerk</i>	<i>Ons kenmerk</i>
21 mei 2019	1		2019/AH/056

Onderwerp
Rapport 'Opvolging aanbevelingen 2019'

Geachte leden van Provinciale Staten,

In december 2015 publiceerde de Rekenkamer de inventarisatie van de doorwerking van haar aanbevelingen uit de periode 2007-2015 in het rapport Rekenen met Aanbevelingen. In de slotoverweging van deze inventarisatie is gemeld dat de Rekenkamer het vervolg van haar aanbevelingen structureel gaat monitoren en jaarlijks zal rapporteren over welk vervolg is gegeven aan de aanbevelingen van de onderzoeksrapporten, die minstens twee jaar daarvoor zijn gepubliceerd. In dat kader ontvangt u ter kennisname het rapport 'Opvolging aanbevelingen 2019'. Indien u een toelichting op het rapport wenst, dan zijn wij daar graag toe bereid. Een dergelijk verzoek kunt u via de griffie kenbaar maken.

Met vriendelijke groet,

dr.ir. Ans Hoenderdos-Metselaar MBA

bestuurder/directeur
Randstedelijke Rekenkamer

EINDRAPPORT

Opvolging aanbevelingen 2019

Provincie Flevoland | mei 2019

Geluidhinder provinciale wegen

Provincie Flevoland | mei 2016

EINDRAPPORT

Uitvoering op afstand

Provinciaal opdrachtgeverschap voor uitvoering VTH-taken bij majeure risicobedrijven

Provincie Noord-Holland | mei 2016

EINDRAPPORT

Informatieveiligheid

Provincie Utrecht | juli 2016

EINDRAPPORT

Wat te doen met stilte?

Onderzoek naar stiltegebiedenbeleid

Provincie Zuid-Holland | oktober 2016

| Inhoudsopgave |

1	INLEIDING	3
2	OVERGENOMEN AANBEVELINGEN.....	4
3	MONITORING OPVOLGING AANBEVELINGEN.....	5
4	STAND VAN ZAKEN OPVOLGING AANBEVELINGEN.....	6
5	SLOTBESCHOUWING	8
	REACTIE AMBTELIJKE ORGANISATIE	9
	REACTIE GEDEPUTEERDE STATEN.....	11
	NAWOORD REKENKAMER.....	12
BIJLAGE 1	ONDERZOCHE AANBEVELINGEN	13
BIJLAGE 2	ONDERZOEKSVERANTWOORDING.....	15

| 1 | Inleiding

In december 2015 publiceerde de Rekenkamer de inventarisatie van de doorwerking van haar aanbevelingen uit de periode 2007-2015 in het rapport *Rekenen met Aanbevelingen*. In de slotoverweging van deze inventarisatie is gemeld dat de Rekenkamer het vervolg van haar aanbevelingen structureel gaat monitoren en jaarlijks zal rapporteren over welk vervolg is gegeven aan de aanbevelingen van de onderzoeksrapporten, die minstens twee jaar daarvoor zijn gepubliceerd.

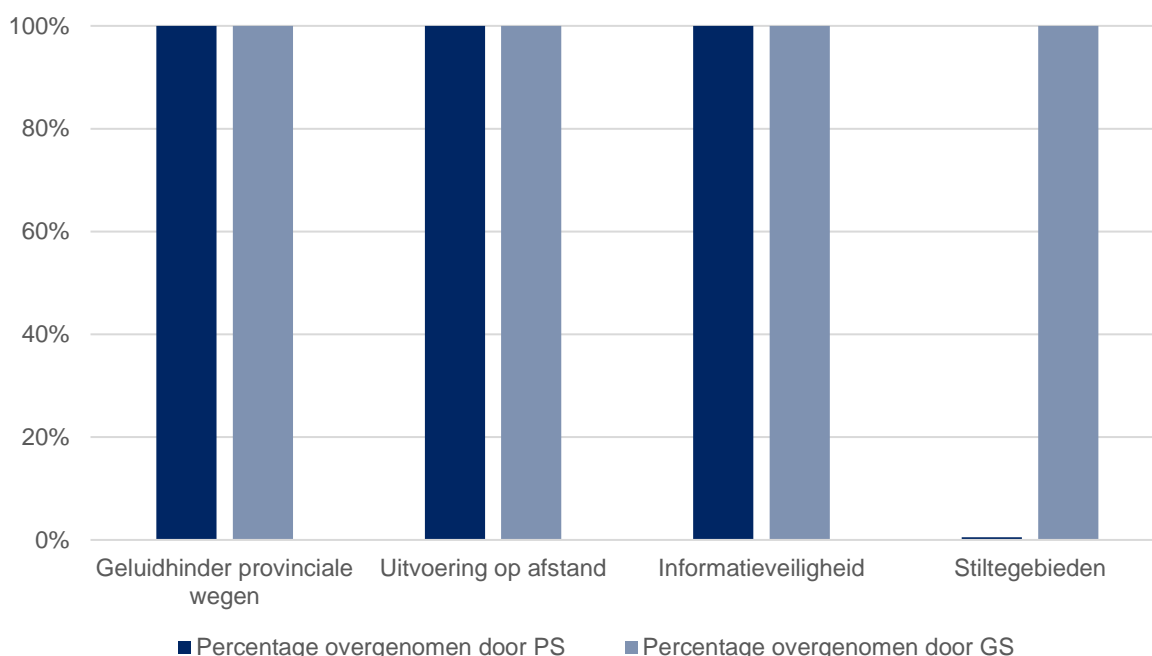
In Tabel 1 is een overzicht opgenomen van de onderzoeken die daarmee in aanmerking komen voor behandeling in deze rapportage. Het gaat om vier onderzoeken: *Geluidhinder provinciale wegen*, *Uitvoering op afstand*, *Informatieveiligheid* en *Stiltegebieden*. Alle vier de onderzoeken zijn benchmarks, waarin de Rekenkamer de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland met elkaar heeft vergeleken.

Tabel 1 Onderzoeken

Onderzoek	Publicatiedatum
Geluidhinder provinciale wegen	17-05-2016
Uitvoering op afstand	19-05-2016
Informatieveiligheid	20-07-2016
Stiltegebieden	28-10-2016

| 2 | Overgenomen aanbevelingen

Als de Rekenkamer een rapport uitbrengt krijgen GS de mogelijkheid om via het bestuurlijk wederhoor te reageren op de conclusies en aanbevelingen van het rapport. Deze reacties worden integraal in het eindrapport opgenomen. PS krijgen daarna het rapport aangeboden, inclusief de reactie van GS en het eventuele nawoord van de Rekenkamer. Bij de behandeling van het rapport in een Statencommissie of een PS-vergadering wordt duidelijk of PS de aanbevelingen van de Rekenkamer overnemen. In Figuur 1 is weergegeven in hoeverre PS en GS van de provincie Flevoland voor de betreffende onderzoeken de aanbevelingen hebben overgenomen. De Rekenkamer heeft voor deze inventarisatie de reactie van GS afgeleid uit de schriftelijke reacties in het bestuurlijk wederhoor. De reactie van PS is opgemaakt uit de verslagen van de behandeling van het rapport in de Statencommissie- en/of PS-vergadering.

Figuur 1 Percentage overgenomen aanbevelingen provincie Flevoland

Niet elk rapport heeft evenveel aanbevelingen en ook de manier van aanbevelen verschilt soms (zie Bijlage 1 voor de aanbevelingen van de vier onderzoeken). Zo is er in het rapport *Stiltegebieden* sprake van een getrapte aanbeveling aan PS: ga eerst als PS in debat over de gewenste beleidsrichting en vraag vervolgens aan GS om een voorstel voor aanpassing van het beleid te formuleren, indien dit de uitkomst van het debat is.

De aanbevelingen uit de rapporten *Geluidhinder*, *Uitvoering op afstand* en *Informatieveiligheid* zijn overgenomen door zowel GS, als PS. De aanbevelingen over *Stiltegebieden* zijn positief ontvangen door GS, maar aangezien PS niet in debat zijn gegaan over het stiltegebiedenbeleid, constateert de Rekenkamer dat zij deze aanbeveling niet hebben overgenomen.

| 3 | Monitoring opvolging aanbevelingen

Vorig jaar constateerde de Randstedelijke Rekenkamer dat de opvolging van de door PS overgenomen aanbevelingen van de Rekenkamer door de griffie niet werd bewaakt en dat de griffie voornemens was om na te gaan of de Statencommissie Bestuur hier een rol bij zou kunnen en willen spelen.¹ De agendacommissie Bestuur heeft in 2018 aan het college van GS gevraagd om de opvolging van de aanbevelingen te monitoren, bijvoorbeeld via de concerncontroller. Ook hebben PS aan het College gevraagd om een voorstel te doen voor verslaglegging, het verslag van de bespreking in PS te agenderen voor de Statencommissie Bestuur en in de eerst volgende agendacommissie Bestuur een terugkoppeling te geven van de verzoeken van PS.² Dit heeft nog geen vervolg gekregen.

Jaarlijks wordt in de paragraaf Bedrijfsvoering van de provinciale Jaarstukken kort de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen van de Rekenkamer weergegeven.³ Daarbij wordt ingegaan op de onderzoeken die tot ongeveer vijf jaar terug gepubliceerd zijn.⁴ Deze informatie wordt verzameld en geformuleerd door de concerncontroller.⁵ Deze werkwijze is niet anders dan in onze voorgaande rapportage over de opvolging van aanbevelingen is vermeld.⁶

---

¹ Randstedelijke Rekenkamer (2018), Onderzoek opvolging aanbevelingen, p. 6

² Provincie Flevoland (2018), Statengriffie, Memo agendacommissie 'Wijze van omgang met aanbevelingen Randstedelijke Rekenkamer (RRK), 17 oktober 2018

³ Deze informatie wordt door de concerncontroller verzameld en geformuleerd (bron: e-mail ambtelijke organisatie, 12 maart 2019).

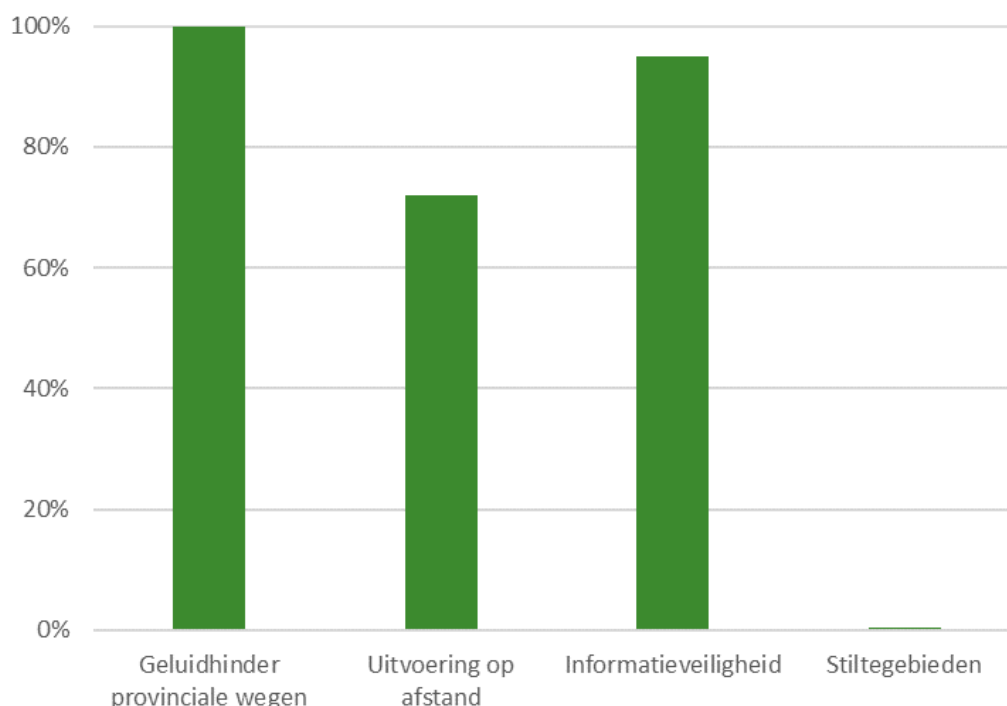
⁴ Provincie Flevoland, Jaarstukken 2018, p. 121

⁵ E-mail ambtelijke organisatie, 12 maart 2019

⁶ Randstedelijke Rekenkamer (2018), Onderzoek opvolging aanbevelingen, p. 6

| 4 | Stand van zaken opvolging aanbevelingen

De Rekenkamer heeft de provincie gevraagd in hoeverre de aanbevelingen in de praktijk zijn uitgevoerd en hiervoor duidelijke bronnen aan te leveren waaruit de Rekenkamer kan afleiden dat de aangeleverde informatie juist is. De Rekenkamer heeft deze bronnen gebruikt om na te gaan wat de stand van zaken is. Figuur 2 laat hiervan het resultaat zien.

Figuur 2 Stand van zaken opvolging aanbevelingen

Alle aanbevelingen uit het rapport *Geluidhinder provinciale wegen* zijn opgevolgd. Er heeft een dialoog tussen PS en GS plaatsgevonden. Onder meer is gesproken over het besluit van GS, om in de periode 2013-2018 af te zien van de toepassing van geluidreducerend asfalt en er is gesproken over de momenten waarop PS zullen worden betrokken bij het opstellen van het Actieplan Geluid 2018 – 2023.

Het merendeel van de acht aanbevelingen uit het rapport *Uitvoering op afstand* is opgevolgd. Een nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) die als kader fungeert voor de uitvoering van de VTH-taken door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) is in ontwikkeling, maar nog niet vastgesteld (aanbeveling 1). Daarnaast wordt de opdracht aan de OD NZKG niet vastgesteld voor aanvang van het jaar waarop deze betrekking heeft (aanbeveling 3). Ook wordt er nog niet gewerkt conform het mandaatbesluit waarin is opgenomen dat de directeur van de OD NZKG halfjaarlijks een schriftelijk verslag verstrekt aan GS over het uitgeoefende mandaat (aanbeveling 6).

Van de aanbevelingen uit het rapport *Informatieveiligheid* is alleen aanbeveling 1a nog niet geheel uitgevoerd. De provincie heeft hierover aangegeven dat deze aanbeveling in 2019 opgevolgd zal worden, dan zullen binnen de afdelingen coördinatoren voor informatieveiligheid worden benoemd en opgeleid. Op 1 januari 2020 wordt de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) van kracht. In 2019 moeten provincies zich voorbereiden op de overgang van de IBI naar de BIO. In december 2018 is over de informatiebeveiliging een Nota Besluitvorming door het Directieteam voorbereid.

De aanbevelingen uit het rapport *Stiltegebieden* riepen de Statenleden allereerst op om met elkaar te bespreken of elementen uit de beleidsrichtingen 'Benutten' of 'Behouden' toegevoegd zouden moeten worden aan het stiltegebiedenbeleid (aanbeveling 1). Dit onderlinge debat is niet gevoerd in de Statencommissie Duurzaamheid of PS. Als gevolg daarvan is aan GS ook niet gevraagd om een voorstel voor aanpassing van het stiltegebiedenbeleid op te stellen (aanbeveling 2).

| 5 | Slotbeschouwing

Hoewel GS en PS in de meeste gevallen de aanbevelingen van de Rekenkamer overnemen, is de opvolging ervan in de praktijk niet altijd vanzelfsprekend. Dit blijkt uit de bronnen die de provincie heeft aangeleverd en die de Rekenkamer globaal geanalyseerd heeft. In deze inventarisatie is niet onderzocht wat de redenen zijn dat een aantal aanbevelingen niet of deels zijn uitgevoerd. Mocht de Rekenkamer in de toekomst een doorwerkingsonderzoek uitvoeren naar één van de vier onderzoeken, dan zal daaruit verder blijken in welke mate aanbevelingen zijn geïmplementeerd en wat de redenen zijn om aanbevelingen eventueel toch niet uit te voeren.

De ambtelijke organisatie volgt de implementatie van de aanbevelingen op hoofdlijnen. Overwogen zou kunnen worden om dit op een intensievere wijze te doen. Voor PS verdient het aanbeveling om de implementatie van de aanbevelingen systematisch te gaan volgen (zie ook Hoofdstuk 3).

Dit jaar constateerde de Rekenkamer dat de aanbeveling in het rapport *Stiltegebieden* die PS adviseerde om vanuit hun kaderstellende rol een onderling debat te voeren over de gewenste beleidsrichting, niet tot het beoogde debat leidde. PS richtten zich tot GS of de Rekenkamer voor een nadere duiding, maar niet tot elkaar. De Rekenkamer neemt deze constatering mee bij de toekomstige formulering van aanbevelingen.

Reactie ambtelijke organisatie

PROVINCIE FLEVOLAND

Randstedelijke Rekenkamer
mevrouw dr ir. A. Hoenderdos
Teleportboulevard 110
1043 EJ AMSTERDAM

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Verzenddatum Bijlagen Uw kenmerk

02 MEI 2019
Onderwerp
Opvolgingsonderzoek 2019

Ons kenmerk
2417614

Geachte mevrouw Hoenderdos,

De Randstedelijke Rekenkamer heeft onderzocht in hoeverre de aanbevelingen van de onderzoeken die in 2016 zijn gepubliceerd zijn uitgevoerd. Van deze rapportage hebben we kennis kunnen nemen en graag reageren we op uw bevindingen. Door een misverstand is in onze reactie vertraging ontstaan; betreuren wij dit en in overleg met u reageren wij als nog per brief.

U heeft gekeken naar de volgende onderzoeken:

- *Geluidhinder provinciale wegen*
- *Uitvoering op afstand* (uitvoering van VTH-taken door Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied)
- *Informatieveiligheid*
- *Stiltegebieden*

U constateert dat de aanbevelingen van deze onderzoeken door Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten (PS) zijn overgenomen en grotendeels zijn uitgevoerd. Het onderzoek naar stiltegebieden is daarop een uitzondering. De aanbevelingen zijn positief ontvangen door GS, maar aangezien PS niet in debat zijn gegaan over het stiltegebiedenbeleid, is de constatering dat zij deze aanbeveling niet hebben overgenomen. De andere openstaande aanbevelingen, met name bij *Uitvoering op afstand*, worden door de betreffende afdelingen opgepakt.

Wat betreft informatieveiligheid heeft de directie op 14 december 2018 besloten de nieuwe Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) toe te passen en de interprovinciale ambities te onderschrijven om uiterlijk 1 januari 2021 aan de normen van BIO te voldoen (eDocs 2332896).

Verder heeft u opgemerkt dat de monitoring van de aanbevelingen niet door de griffie wordt uitgevoerd. De commissie Bestuur heeft het seniorenconvent gevraagd deze monitoring ter hand te nemen. De agendacommissie Bestuur - en niet Provinciale Staten - hebben vervolgens aan het college op 17 oktober 2018 de suggestie gedaan dat bijvoorbeeld de concerncontroller deze opvolging van de uitvoering van aanbevelingen in de gaten houdt.

Jaarlijks wordt over de uitvoering van de aanbevelingen verantwoording afgelegd via het Jaarverslag. In 2010 heeft de directie besloten de monitoring via de bestaande P&C-documenten te verzorgen, om afzonderlijke rapportagelijnen te vermijden en soberheid na te streven (eDocs 985737). Bovendien leidt dit overzicht in het Jaarverslag tot een integraal beeld van het werk van

Inlichtingen bij
drs. G. de Vos

Doorkiesnummer
0320 265759

Bezoekadres
Visarendreef 1
Lelystad

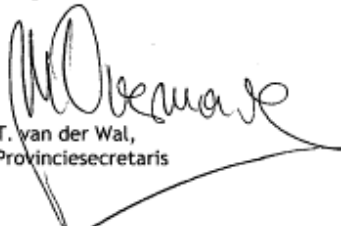
Bladnummer
2
Oms kenmerk:
2417614

de Rekenkamer en de opvolging van zijn aanbevelingen. PS kunnen op deze manier overzien of de door PS overgenomen aanbevelingen in voldoende mate worden uitgevoerd.

Over de uitvoering van de aanbevelingen uit de afzonderlijke onderzoeksrapporten wordt op hoofdlijnen gerapporteerd, passend bij het informatieniveau voor Provinciale Staten. Daarbij moet worden bedacht dat aanbevelingen zowel aan GS als aan PS zijn gericht. Zo wordt op adequate wijze in de informatiebehoefte van PS voorzien. Wij gaan er vanuit dat PS aangeven indien zij specifieke onderwerpen afzonderlijk willen agenderen. Als we bij een inhoudelijk onderwerp over een recent rapport van de Rekenkamer beschikken, wordt zo'n onderzoek daarbij nauw betrokken.

Gelet op de wijze waarop de aanbevelingen worden uitgevoerd door de organisatie is er geen aanleiding een extra systematiek van rapportage in het leven te roepen. Indien PS echter deze behoefte hebben, zullen wij een dergelijk overzicht van de aanbevelingen ter beschikking te stellen.

Hoogachtend,

bla
T. van der Wal,
Provinciesecretaris

Reactie Gedeputeerde Staten

PROVINCIE FLEVOLAND

Randstedelijke Rekenkamer
Mevrouw Dr. Ir. A.W.C. Hoenderdos-Metselaar
Teleportboulevard 110
1043 EJ AMSTERDAM

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Verzenddatum   Bijlagen   Uw kenmerk

Dns kenmerk
2420878

Onderwerp
reactie Opgvolgingsonderzoek 2019

Geachte mevrouw Hoenderdos-Metselaar,

U heeft een bestuurlijk standpunt gevraagd over het Opgvolgingsonderzoek 2019 dat u recent heeft uitgevoerd. In dat onderzoek gaat u in op de uitvoering van aanbevelingen uit vier onderzoeken die de Rekenkamer in Flevoland heeft uitgevoerd in 2016.

Daarnaast vraagt u aandacht voor de monitoring van de opvolging van uw aanbevelingen. Daarbij verwijst u naar een memo van de Agendacommissie Bestuur uit onze Provinciale Staten.

In het kader van wederhoor heeft de directie een reactie gegeven op uw concept-nota (kenmerk 2427614. Met deze reactie stemmen wij in. In de paragraaf Bedrijfsvoering van het Jaarverslag wordt op hoofdlijnen de voortgang van de toepassing van de aanbevelingen gememoreerd. Deze vorm van monitoring is tot nu toe toereikend geweest. Een extra verantwoordingsdocument biedt naar onze mening onvoldoende meerwaarde.

Uiteraard zijn wij, als Provinciale Staten vragen om een onderwerp of onderzoek te agenderen, bereid daaraan alle medewerking te verlenen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

de voorzitter,

Inlichtingen bij
drs. G. de Vos

Doorkiesnummer
0320 265759

Bezoekadres
Visarenddreef 1
Lelystad

Nawoord rekenkamer

De Rekenkamer dankt GS en de ambtelijke organisatie voor beide reacties op het concept rapport *Opvolging aanbevelingen 2019*. Deze geven de Rekenkamer aanleiding om op twee punten te reageren.

Onze eerste opmerking heeft betrekking op het monitoren van de aanbevelingen van de Rekenkamer. In oktober 2018 hebben PS aan GS gevraagd om de opvolging van de aanbevelingen te monitoren. PS hebben daarbij aan GS gevraagd om een voorstel te doen voor verslaglegging van de uitkomsten van de monitoring en dit verslag vervolgens te agenderen voor PS. Ook hebben PS aan GS gevraagd om in de eerst volgende agendacommissie Bestuur (november 2018) een terugkoppeling te geven van deze verzoeken van PS.⁷

De Rekenkamer constateert dat GS geen uitvoering geven aan deze verzoeken van PS. De Rekenkamer vindt het opmerkelijk dat GS via de Rekenkamer - en niet direct aan PS - inhoudelijk reageren op de PS-verzoeken. Het is aan PS om te beoordelen of dit een passende wijze van communiceren door GS is. GS laten in hun reactie weten de huidige vorm van monitoring tot nu toe toereikend te vinden en van mening te zijn dat een extra verantwoordingsdocument onvoldoende meerwaarde biedt. Het is aan PS om te bepalen of zij alsnog uitvoering van hun verzoeken van oktober 2018 wensen.

Ten tweede willen we reageren op het voldoen aan de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO). In 2019 moeten provincies zich voorbereiden op de overgang naar de BIO, zodat vanaf 2020 kan worden voldaan aan de normen van de BIO. GS geven aan dat de provincie Flevoland niet in 2020, maar uiterlijk vanaf januari 2021 aan de voorwaarden van de BIO zal voldoen. We willen erop wijzen dat dit niet conform afspraken is, die door alle overheidslagen interbestuurlijk bekrachtigd zijn in het Overheidsbrede overleg Digitale Overheid.

---

⁷ Provincie Flevoland (2018), Statengriffie, Memo agendacommissie 'Wijze van omgang met aanbevelingen Randstedelijke Rekenkamer (RRK), 17 oktober 2018

Bijlage 1 | Onderzochte aanbevelingen

Geluidhinder provinciale wegen

1. Bepaal of u instemt met de stagnatie van het geluidbeleid als consequentie van het GS besluit om in de periode 2013 – 2018 in principe af te zien van de toepassing van geluidreducerend asfalt op provinciale wegen.
2. Vraag GS ervoor te zorgen dat het Actieplan aan alle wettelijke eisen voldoet.
3. Vraag GS ervoor te zorgen om de doelmatigheidsafweging verder door te ontwikkelen en te formaliseren.
4. Vraag GS tijdig financiële middelen vrij te maken voor Swung-2 en hiervoor zo nodig een dekkingsvoorstel te doen.
5. Bepaal op welke wijze u betrokken wenst te zijn bij het volgende Actieplan.
6. Vraag GS te onderzoeken of de huidige uitgangspunten voor stil asfalt nog actueel en realistisch zijn en stem dit bij voorkeur af met de andere provincies.

Uitvoering op afstand

1. Zie erop toe dat GS een nota VTH opstellen die als kader fungeert voor de uitvoering van de VTH-taken door de OD NZKG.
2. Zie erop toe dat de kwaliteitsverordening VTH voor 1 juli 2016 kan worden vastgesteld.
NB: Gedurende het bestuurlijk wederhoor is bekend geworden dat de bijbehorende wetswijziging niet op 1 juli 2016 inwerking treedt, maar al op 14 april 2016 inwerking is getreden.
3. Vraag GS om ervoor te zorgen dat de opdracht aan de OD NZKG wordt vastgesteld voor aanvang van het jaar waarop deze betrekking heeft.
4. Vraag GS erop toe te zien dat de directeur van de OD NZKG zo spoedig mogelijk een ondermandaat vaststelt.
5. Vraag GS indicatoren op te stellen die beter inzicht geven in de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken bij majeure risicobedrijven. Dit kan bijvoorbeeld in landelijk verband worden afgesproken.
6. Vraag GS om ervoor te zorgen dat de directeur van de OD NZKG conform het mandaatbesluit halfjaarlijks een schriftelijk verslag verstrekt aan GS over het uitgeoefende mandaat.
7. Vraag GS om afspraken te maken met de directeur van de OD NZKG op welke wijze zij geïnformeerd willen worden over bestuurlijk gevoelige dossiers. Dit kan bijvoorbeeld via een periodiek overleg.
8. Spreek met GS af op welke wijze en waarover u geïnformeerd wilt worden over de uitvoering van VTH-taken bij majeure risicobedrijven.

Informatieveiligheid

1. a. Vraag GS om ervoor te zorgen dat rollen en verantwoordelijkheden bij informatieveiligheid door de gehele organisatie goed worden ingevuld.
b. Vraag GS om u te informeren over de invulling van rollen en verantwoordelijkheden en de scheiding van functies bij informatieveiligheid.
2. a. Vraag GS om te bewaken dat alle generieke maatregelen voor informatieveiligheid zo snel mogelijk worden uitgevoerd.
b. Vraag GS om te bewaken dat voor alle processen en systemen wordt bepaald of een risicoanalyse nodig is, dat deze risicoanalyses worden uitgevoerd en dat aanvullende maatregelen die daaruit voortkomen worden uitgevoerd.

Stiltegebieden

1. Bespreek met elkaar of u elementen uit de beleidsrichtingen 'Benutten' en 'Behouden' wilt toevoegen aan het huidige stiltegebiedenbeleid.
  - a. Indien u het stiltegebiedenbeleid wenst te richten op het benutten van stiltegebieden, kunt u o.a. overwegen om:
    - Het bewustzijn van stiltegebieden te vergroten door hierover intensiever te communiceren naar burgers, ondernemers en andere overheden.
    - De toegankelijkheid van de stiltegebieden te (helpen) verbeteren.
    - Initiatieven die stiltebeleving stimuleren, te ondersteunen door inzet van expertise en/of financiële middelen en netwerkondersteuning.
    - Een ontwikkelingsplan op te stellen voor stiltegebieden, zoals het IPO-document Een luisterend oor voor de stilte aanraadt.
  - b. Indien u het stiltegebiedenbeleid (nog meer) wenst te richten op het behouden van stiltegebieden, kunt u o.a. overwegen om:
    - De geluidbelasting in stiltegebieden (intensiever) te monitoren middels geluidmetingen, zodat u een eventuele afname van de stilte in stiltegebieden kunt signaleren.
    - Op provinciale wegen door of in de buurt van stiltegebieden geluidreducerende maatregelen te nemen.
    - Aan de randen van stiltegebieden bomen of struiken aan te planten, zodat geluiden uit de omgeving (met name van wegverkeer) gedempt worden.
  - c. U kunt overwegen om per (groep gelijksoortige) gebied(en) te differentiëren, zodat bijvoorbeeld het beleid voor het ene gebied meer gericht is op 'Behouden' en voor het andere gebied meer op 'Benutten'.
2. Indien u naar aanleiding van deze bespreking aanpassingen van het stiltegebiedenbeleid wenst, vraag GS hiervoor dan een voorstel te formuleren.

| Bijlage 2 | Onderzoeksverantwoording

De Rekenkamer heeft in 2015 een globale inventarisatie (*Rekenen met Aanbevelingen*) uitgevoerd, die niet kan worden vergeleken met een regulier doorwerkingsonderzoek van een bepaald rapport. Bij zo'n doorwerkingsonderzoek wordt namelijk diepgaand onderzocht in welke mate aanbevelingen zijn geïmplementeerd en wordt daarover ook uitgebreid met de ambtelijke organisatie gesproken. Voor de inventarisatie is destijds een schriftelijke uitvraag gedaan. De aanbevelingen zijn aan de provincie voorgelegd met de vraag om per aanbeveling aan te geven of er vervolg op is gekomen. Omdat het een eerste inventarisatie betrof en om de ambtelijke belasting beperkt te houden, heeft de Rekenkamer toen zo mogelijk naar schriftelijke bronnen gevraagd om de reactie te onderbouwen. Een mogelijk risico daarvan was dat de gegeven reacties eventueel positiever zouden zijn dan dat de Rekenkamer zou concluderen op basis van een regulier doorwerkingsonderzoek.

Sinds 2018 hanteert de Rekenkamer de huidige aanpak van inventarisatie. Ook deze onderhavige inventarisatie heeft de Rekenkamer beknopt gehouden, door uitsluitend schriftelijke bronnen op te vragen. Hierbij is gevraagd naar een volledige onderbouwing met bronnen en om duidelijk aan te geven hoe deze bronnen aantonen dat de desbetreffende aanbevelingen zijn opgevolgd. Met deze aanscherping blijft de inventarisatie gebaseerd op een globaal schriftelijk bronnenonderzoek. Bij een diepgaand doorwerkingsonderzoek zullen daardoor mogelijk nieuwe, aanvullende constatering en gedaan kunnen worden.

| Colofon |

Randstedelijke Rekenkamer

Teleportboulevard 110

1043 EJ Amsterdam

020 – 58 18 585

info@randstedelijke-rekenkamer.nl

www.randstedelijke-rekenkamer.nl

Volg ons op twitter via: [@rekenrandstad](https://twitter.com/rekenrandstad)